

Het is thans buiten kijf de meest brandende kwestie onder ons.

Het is thans de kwestie.

En het is een kwestie die thans reeds bezig is een hoogst dreigenden vorm aan te nemen. Zoo schreef m'n vader nog vlak vóór zijn dood, in het laatste artikel door hem gepend, en elders in dit nummer te vinden, dat deze kwestie onze Kerk bedreigt met scheuring. En dat terwijl overigens heel de strekking van zijn artikel is om als 't ware met zijn laatste ademtocht onze Kerken ten ernstigste te bidden en te smeeken om deze kwestie toch te behandelen met de uiterste voorzichtigheid. Is hier dan geen flagrante tegenspraak? Is dat openlijk uitspreken, dat onze toch al zoo kleine kerkengroep door deze kwestie met scheuring bedreigd wordt, zoo al geen opzuigende dan toch niet zeer alarmeerende taal, wel geschikt om een paniek in onze geleerden te doen ontstaan, in plaats van tot kalmte en bedaardheid te stemmen? In het allerminst niet. Dat zou ook in het geheel niet te verwachten zijn van m'n vaders groote praktische wijsheid. — men houde het den zoon ten goede, in wiens hart en leven een groote ledige plaats is gekomen, dat hij dit hier openlijk uitsprekt, — waardoor hij steeds uitblonk. Door te spreken van dreigende scheuring bedoelde m'n vader volstrekt niet op te ruïnen, doch constateerde hij slechts een feit. Feit toch is het, dat er nu reeds zijn die zeggen: Dr Janssen uit de School, of wij uit de Kerk. Juist omgekeerd dan ook bedoelde het wijzen van mijn vader op dezen feitelijken toestand niet de bestaande onrust te vermeerderen, maar bedoelde hij het als een sterke drangreden om met al den ernst, die in hem was tot kalmte en bedaardheid aan te sporen.

En ook ons komt het voor, dat juist daaraan de grootste behoefte bestaat.

We gelooven, dat we niet te sterk spreken, wanneer we zeggen, dat Kerk en School zich bevinden in een hoogst ernstige crisis."

Onze broederen aan de overzijde van den grooten Oceaan zij wijsheid van den Heere toegebeden om in deze zaak den rechten weg te vinden.

Ik stel mij voor onze lezers van de discussie in de Amerikaansche bladen over dit geval op de hoogte te houden en hun uit de „Nadere Toelichting" het een en ander mede te deelen.

HEPP.

BOEKBESPREKING.

„Moederschapzorg", door Mej. Mr C. Frida Katz.

Rotterdam, Libertas, 1920.

In dit beknopte geschrift wordt op duidelijke wijze uiteengezet, wat onder „Moederschapzorg" te verstaan is, en wat in deze materie in verschillende landen gedaan is. Met kracht neemt de schrijfster positie in tegen het vrijzinnig en socialistisch streven, dat de banden van het gezin wil losmaken en de zonde veroorzaakt, en haar brochure eindigt met dezen kloeken oproep: „laten wij Christenvrouwen ons niet door fraaie klankende leuzen van de wijs laten brengen, maar laten wij vooral dieper schouwen en vasthouden aan de geboden door God ons gegeven". In mijn sociale rubriek hoop ik op dit belangrijk onderwerp nog terug te komen.

K. D.

„Een strijder in volle wapenrusting". Eenige bijzonderheden over het leven en sterven van Dr P. van der Heijden, van Vlaardingen. Leiden, 1921.

Voor hen, die dozen predikant der Herst-Vrij-Gereformeerde Gemeente te Vlaardingen gekend en gewaardeerd hebben, heeft dit boekje, dat met pietet geschreven is, waarde, maar voor een buitenstaander is het van heel weinig betekenis.

K. D.

„De breuk tusschen Christus en Zijne Gemeente in onze dagen", door H. O. Roscam Abbing. Utrecht, 1921.

In Kohlbrüggaanschen trant doleert de Arnhemse Hervormde predikant Roscam Abbing over de breuk tusschen Christus en Zijn gemeente. Hij zegt voorzeker ernstige en ware dingen, doch hij zij in 't vervolg ook waar omtrent Scheiding en Doleantie, en schrijft niet oppervlakkig weg: „Natuurlijk faalde men jammerlijk". Althans heeft men in '34 en '86 gearbeid aan de reformatie der Kerk, en zich niet tevreden gesteld met het zingen van klagliedertjes op Jeruzalem's muren.

K. D.

„De Evolutie-Theorie", Ons Arsenal, 3e Serie, no. 5—6—7, door Dr H. W. v. d. Vaart Smit.

Gaarne wil ik dit geschrift van Dr Smit aanbevelen. Ons Arsenal is een deugdelijk wapen rijker geworden, en in de conclusie laat de schrijver een niet onzeker geluid hooren. Natuurlijk moest deze studie een beknopt karakter dragen, doch zij oriënteert voldoende, en is helder in het historisch exposé. 't Is voor mij echter de vraag of niet geschoolde lezers dit wapen kunnen hanteeren, en zij bij sommige bladzijden niet moeten zeggen: Hoe zou ik kunnen, zoo mij niet iemand onderricht? — Hier is heel wat stof verwerkt, en een eerbiedwaardige hoop materiaal verzameld.

K. D.

„Handboekje voor de kennis van Bijbel en Belydenis ten dienste van school en catechisatie", door J. H. Landwehr, pred. te Rotterdam.

J. H. Kok, Kampen, 1921.

Vele nuttige zaken in een kort bestek.

„Tweede Supplement bij de 3de uitgave (1916) der Kerkenordening van de Gereformeerde Kerken in Nederland benevens de Zendingsoorde", door Dr J. C. de Moor, behalvende de daaraan verbonden besluiten der Generale Synode van Leeuwarden (1920). Electriche Drukkerij „Vada", Wageningen, 1921, f. 0.20.

Voor bezitters van bovengenoemde uitgave onmisbaar. Secuur werk. HEPP.

CORRESPONDENTIE.

G. G. G. te 's-Gr. Waar de schrijver dit onderwerp hoopt te vervolgen, hebben wij uw stuk hem ter hand gesteld.

L. v. A. te G. Bovenstaand antwoord geldt ook u. Wat uw postscriptum aangaat, uit vorige correspondenties zal u kunnen blijken, dat vele vragen nog op afloening wachten, waaronder stellig ook de uwe. U moogt er dus niet uit afleiden, dat wij uw vraag van geen betekenis achten.

A. N. K. te G. Waar de discussie over de kwestie Huismans—De Moor gesloten is, mogen wij natuurlijk niet toelaten, dat die in een ingezonden stuk opnieuw wordt aangeroerd. Het dunkt ons het best, dat het eigenlijke in uw stuk in de Vragenbus wordt besproken. Wij zullen uw schrijven daarom aan onze Medewerkers voor de vragen zenden. REDACTIE.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

Geachte Redactie,

Mag ik voor onderstaand een plaatsje vragen?

„O, die arme bijbel, waaruit men teksten plukt om eigen kleinheid en traagheid te vergoelijken."

B. W.

Waarde Heer J. P. J. Gerritse,

Dat had je niet gedacht. Je hebt aan wat durven beginnen. Niet alleen de Christelijke kunst, maar ook de Christelijke wetenschap en heel onze Christelijke actie met je methode van Schriftuitleg omver te werpen. Het spijt me voor je, dat je zoo iets begonnen bent. Een ding doet me genoeg. Je bent er nog al goed af gekomen.

Stel je eens voor, dat een niet zoo zachtmoedig man als B. W. je behandeld had! Ik denk mij eens iemand als wijlen Prof. Dr F. L. Rutgers. Mijn goete man, er was geen stuk van je heel gebleven. Gij harinnert je misschien nog wel de wijze waarop deze kundige geleerde je weerlegde?

Eerst hoorde je kort en zakelijk wat je had beweerd en dan werd je stuk voor stuk, of zeker heel minzaam, maar toch zoo zaakrijk en afdoende weerlegd, dat je om met Dr Wagenaar te spreken „de botjes hoorde kraken".

Hoe dwaas van je om zoo je traagheid te vergoelijken, en niet even na te denken, dat het verachten van den rijkdom van Egypte door Mozes heel anders werd toegepast, dan je meende.

En erger nog om te vergeten, dat je ook werken moet tot eere van God.

Ben ik goed ingelicht dan is uw goddelijk beroep kleermaker, maar ik vermoed, dat B. W. dat nu niet onder het door hem bedoelde werken indeelt.

Ik weet niet of de Dom te Keulen en het zingen van Orelia of Mevr. Noordewier meer tot eerbied en wijding van den Dienst des Woords zou medewerken. Ik ben wat achterlijk.

Zelfs ben ik niet eens aangedaan als de dienaar des Woords een slotversje „staande laat zingen".

Zulke antiquiteiten maken op mij niet den minsten indruk, ook kunnen ze mij niet verzoenen met een wijze van uitlegging der Schrift waarin men vele schoone waarheden hoort behalve die welke in den aangegeven tekst of den te behandelen catechismus genoemd worden.

Maar ik werk vermoedelijk ook niet in den zin als B. W. bedoelt, want ik doe in administratie.

En daarom J. P. J. G. eindig ik met mijn brief van rouwbeklag.

Je deelnemende vriend,

JAC. VAN OVERSTEEG.

Amsterdam, 12 April 1921.

Hooggeachte Redacteur,

Mag ik maar aanleiding van het: „sinds Dr de Moor in „De Heraut" enz. van Dr B. W. deze beleefd vragen, welke andere conclusie daaruit getrokken kan worden dan: dat vóór Dr de Moor de leestafel verzorgde, wel „literaire prullen door den beugel konden".

Wanneer dit niet bedoeld is, kon de geachte schrijver voor dit engere „sinds" dan niet een ander woord vinden?

Steeds met groot genot de recensie van Prof. Geesink gelezen hebbende, zou ik het zeer betreuren wanneer het zoo bedoeld is, en anders is toch niet wel mogelijk? En wanneer het zoo bedoeld is, waarom het dan niet met ronde woorden gezegd?

Er zal op dit schrijven ook wel een „hom" geworpen worden evenals op de vraag van N. N. en het ingezonden stuk van den heer Gerritse in no. 28, doch

wanneer men daarop wat rekest, is dat minder gewaardijkt.

Mijn vriendelijken dank voor de plaatsing.

Uw dw. du.,

A. HARTOG Pzu.

Waddinxveen

Geachte Redactie,

Mag ik nog een kleine plaatsruimte a. v. p.? Bij voorbaat mijn dank.

Het artikel „Een jonge stem" werd door U niet „poudre de riz" overstroofd, daarentegen mijne bedenkingen tegen de buitensporigheden daarvan met een bosje brandnetels in den vorm van een aantal vermaningen beleend. Zoowel de „jonge stem" als Uw sterkspreekende sympathie voor haar, acht ik een bedenklijk verschijnsel in onze Gereformeerde Kerken.

Hoogachtend,

Uw dien.,

J. P. J. GERRITSE.

[Bovenstaande stukken zullen door mij D.V. in een afzonderlijk artikel in het volgend No. beantwoord worden. Andere inzendingen, die over hetzelfde thema handelen, nemen wij niet op. De vraagpunten zijn in het bovenstaande duidelijk genoeg naar voren gebracht. B. W.]

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Brussel, T. Ferwerda te Amsterdam en G. R. Kuiper te Haarlem. Urk, J. Hoekstra te Ten Post en K. Schilder te Gorinchem. Huizen, W. H. den Houting Jr te Giessen-Oudekerk en J. van Loo te Middelrecht. Soest, G. Elshove te Rotterdam en J. A. Tazelaar te Haarlem. — mermeer. (O. Z.) Warffum, S. van Leeuwen te Houwerzijl en W. J. J. Velders te Rottervalle.

Beroepen te:

Achlum, H. R. Pel, cand. te Schraard. Breukeleij, Chr. Bruins te Winschoten. Hardenberg, G. Verry te Hellevoetsluis. Harmelen, J. E. Westerhuis te Oud-Loosdrecht. Molenhaarsgraaf, H. R. Pel, cand. te Schraard. Slegwijk, G. Verry te Hellevoetsluis. Soest, G. Elshove te Rotterdam. Woudseend, H. R. Pel, cand. te Schraard.

Aangenomen maar:

Amsterdam, D. Sikkels te Klundert. 's-Gravenhage, A. H. Nieboer te Krabbendijke. Schevichingen, J. G. Feenstra te Dirkshorn.

Bezant voor:

Amsterdam, D. B. Hagenbeek te Vlaardingen. Arnhem, J. C. Bruggaard te Bloemendaal. Baambrugge, J. H. Beunies te Landmeer. Hallum, P. Hekman te Gorredijk. Hoekshagen, H. Z. de Middt te Spijkenisse.

Afscheid van:

Ferwerd, J. de Waard. Tekst 2 Tim. 2:9. Nieuw-Dordrecht, M. Post. Tekst Hand. 20:26, 27.

Introde te:

Zuidlaren, D. Drenth. Tekst Ps. 27:4.

Emeritaat. Aah Dr C. S. Boss te Doornspijk is eervol emeritaat verleend tegen 1 October a.s.

Overleden. Dr C. S. v. d. Voet, em. pred. van de Kerk te Leimuiden, is in den ouderdom van 76 jaren te Apeldoorn overleden.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Apeldoorn, J. W. Geels te Haarlem. Veenendaal, H. Hoogendoorn te Lisse.

Bezant voor:

Emmer-Compascuum, W. Vos te Drachten.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bezant voor:

Nieuw-Beijerland, J. Fraanje te Barneveld.

Introde te:

Middelburg, A. Verhagen. Tekst Ps. 71:16.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Drietal te:

Poijehoord, Dr W. Lolder te Doorn. G. Balkensteyn te Katwijk aan Zee en J. B. C. Reijnders te Rotterdam. Haarlem, P. W. Voekens Jr te Meppel. W. A. Hoek te Laren, en P. J. de Jong te Bennebroek.

Zestalt te:

Urmuiden, P. J. de Jong te Bennebroek. W. A. B. ten Kate te Horsten. T. Lekkerkerker te Nieuw-Vennep. G. W. Oberman te Borehamille. W. C. Posthumus Meijer te Groesbeek en J. L. Smeethage, pred. dir. van het Diaconessenhuis te 's-Gravenhage.

Beroepen te:

Alkmaar, D. v. d. Most v. Spijk te Geesteren. Bergambacht, G. A. Pott te Oud-Beijerland. Hedel, A. Roscam te Rouveen. Kesteren, J. G. Dekking te Putten. Muiden, A. F. P. Pop te Ameide en Tienhoven. Nuthen, P. Vermeulen te Moerdijk.